

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Робоча програма навчальної дисципліни

Теорія міжнародних відносин

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітня програма «Міжнародні відносини»

спеціалізація _____

вид дисципліни обов'язкова

факультет Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“ 28 ” 08 2020 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: кандидат політичних наук, ст. викладач Ганна КЛІПКОВА

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від “ 28 ” 08 2020 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

Людмила НОВІКОВА
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини»

Гарант освітньо-професійної програми

Євгенія СОЛОВИХ

(підпис)

(прізвище та ім'я)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин і туристичного бізнесу

Протокол від “ 1 ” 28.08 2020 року № 1

Голова науково- методичної комісії

(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА -БЕРЕНДА
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Теорія міжнародних відносин» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки **бакалавра** з «Міжнародної інформації та міжнародних комунікацій» спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. **Мета** викладання навчальної дисципліни - оволодіння основними теоретичними концепціями та підходами до сучасних міжнародних відносин, надання ґрунтовних знань, умінь та навичок щодо аналізу питань теорії і практики сучасних міжнародних відносин

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК1. Знання та розуміння предметної області спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» та професійної діяльності за фахом.

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК1. Знання про природу, динаміку, принципи організації та історичні тенденції розвитку міжнародних відносин.

1.3. Кількість кредитів - 3

1.4. Загальна кількість годин - 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	-й
Семестр	
3-й	-й
Лекції	
32 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	год.
Лабораторні заняття	
- год.	год.
Самостійна робота	
42 год	год.
Індивідуальні завдання	

1.6. Заплановані результати навчання після вивчення курсу здобувач повинен:

1. Знати та розуміти:

РН1. Демонструвати знання, набуті у процесі навчання, щодо природи, еволюції, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також про природу та джерела зовнішньої політики держав і діяльність інших учасників міжнародних відносин.

РН6. Розуміти принципи використання теоретичних знань з міжнародних відносин, зовнішньої політики, міжнародної безпеки та конфліктів, міжнародної регіоналістики при вирішенні практичних завдань.

2. Вміти:

РН12. Проводити самостійні дослідження проблем міжнародних відносин із використанням наукових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів.

РН18. Здійснювати самостійні індивідуальні та групові дослідження в сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, регіоналістики та міжнародних комунікацій, готувати та оприлюднювати звіти про результати досліджень.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Світова політика та міжнародні відносини як об'єкт вивчення.

Співвідношення категорій «міжнародні відносини», «міжнародна політика», «світова політика»; теорія міжнародних відносин у структурі соціально-гуманітарних наук; методи вивчення міжнародних відносин.

Тема 2. Проблеми міжнародних відносин та зовнішньої політики в історії соціально-політичної думки.

Зовнішньополітичні концепції в політичній думці Стародавнього світу. Формування й розвиток реалістичних уявлень про міжнародні відносини в політичній думці епохи Відродження й Нового часу. Генезис ліберальної концепції міжнародної політики. Марксизм та міжнародні відносини.

Тема 3. Геополітичні концепції міжнародних відносин

Генезис геополітики. Німецька школа геополітики. Британська школа геополітики. Північноамериканська школа геополітики.

Тема 4. Теоретичні дослідження міжнародних відносин в політичній науці 40-60-х рр. XX ст.

Політичний ідеалізм в теорії та практиці міжнародних відносин. Політичний реалізм в США. Політичний реалізм у Західній Європі. Модерністські концепції міжнародних відносин.

Тема 5. Розвиток теорії міжнародних відносин в 70-90-х роках XX ст.

Неоліберальні концепції міжнародних відносин. Становлення неореалізму. Постмодерністські та немарксистські концепції міжнародних відносин. Теоретичні концепції міжнародної інтеграції. Формування теорії міжнародних режимів.

Тема 6. Теоретичні дискусії з проблем міжнародних відносин після закінчення „холодної війни”.

Концепція „кінця історії” Ф. Фукуяма. Концепція „зіткнення цивілізацій” С. Хантігтона. Геополітичні концепції З. Бжезинського. Світ-системний аналіз І. Валлерстайна.

Тема 7. Система та структура міжнародних відносин.

Різновиди та рівні міжнародних відносин. Теоретичні моделі міжнародних систем. Еволюція системи міжнародних відносин після закінчення холодної війни.

Тема 8. Теоретичні основи вивчення та врегулювання міжнародних конфліктів.

Сутність та типологія міжнародних конфліктів. Структура і процес розвитку міжнародних конфліктів. Шляхи мирного врегулювання міжнародних конфліктів.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Світова політика та міжнародні відносини як об'єкт вивчення	11	4	2			5						
Тема 2. Проблеми міжнародних відносин та зовнішньої політики в історії соціально-політичної думки	11	4	2			5						
Тема 3. Геополітичні концепції міжнародних відносин	11	4	2			5						
Тема 4. Теоретичні дослідження міжнародних відносин в політичній науці 40-60-х рр. XX ст.	11	4	2			5						
Тема 5. Розвиток теорії міжнародних відносин в 70-90-х роках XX ст.	11	4	2			5						
Тема 6. Теоретичні дискусії з проблем міжнародних відносин після закінчення „холодної війни”.	11	4	2			5						
Тема 7. Система та структура міжнародних відносин.	12	4	2			6						
Тема 8. Теоретичні основи вивчення та врегулювання міжнародних конфліктів.	12	4	2			6						
Усього годин	90	32	16			42						

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Світова політика та міжнародні відносини як об'єкт вивчення	2
2	Тема 2. Проблеми міжнародних відносин та зовнішньої політики в історії соціально-політичної думки Ш. Монтеск'є та Н.Макіавеллі.	2
3	Тема 3. Геополітичні концепції міжнародних відносин	2
4	Тема 4. Теоретичні дослідження міжнародних відносин в політичній науці 40-60-х рр. XX ст.	2
5	Тема 5. Розвиток теорії міжнародних відносин в 70-90-х роках XX ст.	2
6	Тема 6. Теоретичні дискусії з проблем міжнародних відносин після закінчення „холодної війни”. Ф. Фукуяма versus С. Хантінгтон.	2
7	Тема 7. Система та структура міжнародних відносин.	2
8	Тема 8. Теоретичні основи вивчення та врегулювання міжнародних конфліктів.	2
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Тема 1. Світова політика та міжнародні відносини як об'єкт вивчення. Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та доповідей	5
2	Тема 2. Проблеми міжнародних відносин та зовнішньої політики в історії соціально-політичної думки. Опрацювання навчальної літератури: Ш. Монтеск'є «Про дух законів» та Н. Макіавеллі «Державець». Підготовка до обговорення та аналізу у групі.	5
3	Тема 3. Геополітичні концепції міжнародних відносин. Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та доповідей	5
4	Тема 4. Теоретичні дослідження міжнародних відносин в політичній науці 40-60-х рр. XX ст. Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та доповідей	5
5	Тема 5. Розвиток теорії міжнародних відносин в 70-90-х роках XX ст. Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та доповідей	5
6	Тема 6. Теоретичні дискусії з проблем міжнародних відносин після закінчення „холодної війни”. Опрацювання навчальної літератури: Ф. Фукуяма «Кінець історії». Підготуватись до обговорення та порівняння з ідеєю Хантінгтона про зіткнення цивілізацій.	5
7	Тема 7. Система та структура міжнародних відносин. Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань,	6

	складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та доповідей	
8	Тема 8. Теоретичні основи вивчення та врегулювання міжнародних конфліктів. Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та доповідей	6
	Разом	42

6. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачено виконання індивідуального завдання.

7. Методи контролю

При вивченні дисципліни застосовуються наступні методи контролю: усний, письмовий та тестовий. Контроль з дисципліни складається з поточного контролю, який проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на лекціях, у формі виступів здобувачів при обговоренні питань на проблемних лекціях, у формі тестування, тощо. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення модульної оцінки, при проведенні іспиту і враховуються при визначенні підсумкової екзаменаційної оцінки з дисципліни.

Засвоєння тем (поточний контроль) контролюється на підсумкових заняттях та/або виконанням індивідуальної роботи

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки здобувачів:

- тестові завдання;
- виконання творчих завдань;
- виконання індивідуальної роботи.

Поточний контроль є складовою системи організації навчального процесу. Завданням поточного контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок здобувачів, набутих під час засвоєння окремого розділу дисципліни. Розділ – це логічно завершена частина теоретичного та практичного навчального матеріалу з навчальної дисципліни. Кожен окремих розділ включає завдання для самостійної роботи, письмові контрольні роботи тощо. Оцінка за розділ – це сума балів, отриманих здобувачем за виконання всіх видів робіт, передбачених цим розділом.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин

Вміст екзаменаційного білета й оцінювання відповідей на екзамені:

Теоретичне питання – 10 балів

Творче питання – 15 балів

Тести – 15 балів (6 тестових завдань x 2,5 бали)

За бажанням здобувач має можливість обрати тестову форму екзаменаційного білета (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь)

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені здобувач на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії обставин непереборної сили (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти екзамен в тестовій формі (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Теорія міжнародних відносин» <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=3875>

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання								Екзамен	Сума
								(Індивідуальне завдання)	Разом
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
7	7	7	7	8	8	8	8	0	60
									40
									100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна:

1. Основи теорії міжнародних відносин: навч. посібник /Я. Б.Турчин, Л.О.Дорош, М.В.Здоровега, О.Я.Івасечко, У.В.Ільницька, О.В.Кукарцев, Ю.Р.Лемко, Ю.Я.Тишкун. –Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. –244
2. Єремєєва І.А. Проблеми миротворчості ООН в умовах трансформації міжнародних безпекових інститутів/І.А. Єремєєва// Politicus. – 2016. - №1. – С. 204-209.
3. Єремєєва І.А. Проблеми трансформації міжнародних збройних конфліктів у сучасному світі/І.А. Єремєєва// Politicus. – 2017. - №6. – С.128-131.
4. Іжнін І. Проблема суверенітету і конфлікту у сучасних міжнародних відносинах / І. Іжнін // Вісник Львівського університету. Серія: Міжнародні відносини. – 2013. – Вип. 32. – С. 40–46.
5. Троян С.С. Сучасні міжнародні відносини: основні тенденції еволюції – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://vmv.kymu.edu.ua/v/08/troyan_ss.htm.
6. Новітня політична лексика (неологізми, okazіоналізми та інші новотвори)/ за заг. ред. Н.М. Хоми. – Львів: «Новий світ», 2015. – 492 с
7. Толстов С. Міжнародна система початку ХХІ століття/С. Толстов//UA Foreign affairs – 2013 - №9. – С. 8-11.
8. Зовнішня політика у постбіполярному світі (аналіз. проблеми. прогнози): Монографія / Наукова редакція д.і.н., проф. С.С.Трояна. – К., 2014. – 189 с.
9. Кіссінджер Г. Світовий порядок. Роздуми про характер націй в історичному контексті /Г. Кіссінджер. – К.: Наш формат, 2017. – 320 с.
10. Бебик В. М. Сучасна глобалістика: провідні концепції і модерна практика : навч. посіб. / В. М. Бебик, С. О. Шергін, Л. О. Дегтерьова. – К., 2006. – 208 с.
11. Мировая политика: теория, методология, прикладной анализ / Отв. ред. А. А. Кокошин, А.Д. Богатуров. – М.: Эдиториал УРСС, 2004. – 432 с.
12. Богатуров А. Д., Аверков В. В. – История международных отношений. 1945-2017: учебное пособие для студентов и вузов – Издательство «Аспект Пресс» - 2017 –

ISBN: 978-5-7567-0916-2 – Текст електронний // ЕБС Лань – URL:
<https://e.lanbook.com/book/97240>.

13. Под ред. Власова Н.А.-ИСТОРИЯ МЕЖДУНАРОДНЫХ ОТНОШЕНИЙ. Учебник и практикум для вузов - М.: Издательство Юрайт, 2019 – 316 - Высшее образование -978-5-534-00862-3: - Текст електронний // ЕБС Юрайт - <https://biblio-online.ru/book/istoriya-mezhdunarodnyh-otnosheniy-433209>.
14. Каламкарян Р. А. Международное право как регулятор современных международно-правовых отношений / Р. А. Каламкарян, Ю. И. Мигачев // Государство и право. – 2013. – № 11. – С. 46–59.
15. Коппель О. А. Новий міжнародний порядок: структурні характеристики та особливості формування / О. А. Коппель, З. Кісільова // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – К., 2009. – Вип. 87, ч. 2. – С. 11–17.
16. Косолапов Н. А. Явление международных отношений: историческая эволюция объекта анализа // Мировая экономика и международные отношения. 1998. № 4.
17. Ланцов С. А. Введение в специальность «Политология»: Конспект лекции. СПб., 2000.
18. Лебедева М. М. Мировая политика: Учебник для вузов. М., 2003. Международные отношения как объект изучения. М., 1993.
19. Тиунов О. І. Правові стандарти як засіб регулювання міжнародних та внутрішньодержавних відносин / О. І. Тиунов // *Міжнародне право*. – 2012. – № 1. – С. 10–26.
20. Шпакович О. Місце міжнародних організацій у сучасній системі міжнародних відносин / О. Шпакович // *Право України*. – 2010. – № 12. – С. 186–192.
21. Цыганков П. А. Теория международных отношений : учеб. пособие / П. А. Цыганков. – М. : Гардарики, 2002. – 590 с.
22. Цыганков П. А. Теория международных отношений: Учебное пособие. М., 2003.

Допоміжна література

1. Гантінгтон, С. П. Протистояння цивілізацій та зміна світового порядку : Пер. з англ. / С. П. Гантінгтон. - Львів : Кальварія, 2006. - 472 с.
2. Договір про заснування Європейської Спільноти [Електронний ресурс]. – Режим досту- пу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_017
3. Зовнішня політика у постбіполярному світі (аналіз. проблеми. прогнози): Монографія / Наукова редакція д.і.н., проф. С.С.Трояна. – К.; 2014. – 189 с.
4. Зовнішня політика України – 2014: стратегічні оцінки, прогнози та пріоритети / За ред. Г. М. Перепелиці, О. В. Потехіна. – К. : ВД «Стилос», 2015. – 326 с.
5. Киссинджер Г. Дипломатія / Пер. с англ. – М.: Ладомир, 1997. – 848 с.
6. Козинець І. П. Постійна структурована співпраця з питань безпеки та оборони ЄС: перспективи для України / І. П. Козинець, В. С. Клименко // *Воєнно-історичний вісник*. – 2017. – № 4 (26). – С. 138–143.
7. Лісабонський договір: роз'яснення // Представництво Європейського Союзу в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eu.prostir.ua/library/238201.html>
8. Основи зовнішньої політики України: підручник / [Ю. В. Пунда, І. П. Козинець та ін.]. – К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2018. – 240 с.
9. Панарин А. С. Стратегическая нестабильность в XXI веке. – М.: Эксмо; Алгоритм, 2004. – 636 с.
10. Північноатлантичний альянс: історія, функції, структура та відносини з Україною / кол. авт. ; за ред. Дзвінчука О. І. – Івано-Франківськ : НВ, 2013. – 592 с.
11. Політична географія і геополітика: Навч. посіб. / За ред. Б. П. Яценка. – К.: Либідь, 2007. – 256 с.

12. Статут ООН [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://unic.un.org/aroundworld/unics/common/documents/publications/uncharter/UN%20Charter_Ukrainian.pdf
13. Толстов С. Міжнародна система початку XXI століття/С. Толстов//UA Foreign affairs – 2013 - №9. – С. 8-11.
14. Українська дипломатична енциклопедія: У. 2х т. / Редкол.: Л.В. Губерський (голова) та ін. – К.: Знання України, 2004. – Т.1. – 760 с.
15. Українська дипломатична енциклопедія: У. 2х т. / Редкол.: Л.В. Губерський (голова) та ін. – К.: Знання України, 2004. – Т.2. – 812 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

Відкриті електронні бібліотеки в тому числі і електронний ресурс бібліотеки ХНУ ім. В.Н.Каразіна

11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженням розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;
- дистанційно на платформі Moodle проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;
- аудиторно (за затвердженням розкладом занять) проводяться 10% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборобою відвідування ЗВО здобувачам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Теорія міжнародних відносин» <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=3875>

12. Перелік питань до іспиту

1. Співвідношення категорій «міжнародні відносини», міжнародна політика», «світова політика»
2. Світова політика та міжнародні відносини як об'єкт дослідження.
3. Теорія міжнародних відносин у структурі соціально-гуманітарних наук.
4. Методи вивчення міжнародних відносин.
5. Міжнародний та світовий порядок: суть та основні виміри.
6. Основні проблеми міжнародної політики: еволюція підходів.
7. Співвідношення міжнародної та світової політик.
8. Предмет вивчення теорії міжнародних відносин.
9. Проблеми міжнародних відносин та зовнішньої політики в історії соціально-політичної думки.
10. Зовнішньополітичні концепції у політичній думці Стародавнього світу.
11. Формування та розвиток реалістичних уявлень про міжнародні відносини у

- політичній думці епохи Відродження та Нового часу.
12. Генеза ліберальної концепції міжнародної політики.
 13. Марксизм та міжнародні відносини.
 14. Відмінності між конфуціанством та легізмом у поглядах на міжнародні відносини.
 15. Вплив течій конфуціанства легізму на зовнішню політику Китаю із стародавніх часів до наших днів.
 16. Погляди Фукідіда як засновника реалістичного напрямку у вивченні міжнародних відносин.
 17. Нігілістичне ставлення Макіавеллі до моралі у політиці, в тому числі і у міжнародній.
 18. «Природний стан» Гобса у міжнародних відносинах та обґрунтування «реалістичного погляду на міжнародну політику».
 19. Роль права як регулятору міжнародних відносин у поглядах Г.Гегеля.
 20. Ліберальна концепція міжнародних відносин.
 21. Проблема забезпечення міжнародної безпеки у поглядах Е.Роттердамського та Г.Гроція.
 22. Проекти створення універсальної міжнародної організації в історії політичної думки.
 23. Основні положення плану досягнення «вічного миру» І. Канта.
 24. Ідеї Дж.Бентама у теорії та практиці міжнародних відносин.
 25. Геополітичні концепції міжнародних відносин.
 26. Генеза геополітики.
 27. Німецька школа геополітики.
 28. Британська школа геополітики.
 29. Північноамериканська школа геополітики.
 30. Категорії геополітики.
 31. Життєвий простір Ф.Ратцеля.
 32. Зв'язок між геополітичними концепціями та зовнішньою політикою Німеччини першої половини ХХ ст.
 33. Основні етапи становлення та еволюції концепції Хартленда Х.Маккіндера.
 34. Морська могутність у поглядах А.Мехена.
 35. Основні фактори геополітичної сили в ідеях Н.Спайкмена.
 36. Вплив геополітичних концепцій Н.Спайкмена на розвиток північноамериканської школи на початку 50-х рр. ХХ ст.
 37. Зміни у міжнародних відносинах початку 60-х рр. ХХ ст. та їх вплив на американську геополітичну думку.
 38. Геополітика в Україні на зламі ХХ – ХХІ ст.
 39. Теоретичні дослідження міжнародних відносин у політичній науці 40-х – 60-х рр. ХХ ст.
 40. Політичний ідеалізм в теорії та практиці міжнародних відносин.
 41. Політичний реалізм в США.
 42. Політичний реалізм в Західній Європі.
 43. Модерністські концепції міжнародних відносин.
 44. Основні принципи політичного реалізму Г.Моргентау.
 45. Влада у міжнародній політиці: реалістичний та ліберальний підходи.
 46. Порівняйте структуру національної могутності за Г.Моргентау з концепцією Н.Спайкмена.
 47. Порівняйте основні теоретичні підходи Г.Моргентау та Р.Арона.
 48. Місце модернізму у розвитку теорії міжнародних відносин.
 49. Неоліберальні концепції міжнародних відносин.
 50. Формування школи неолібералізму.
 51. Постмодерністські та неомарксистські концепції міжнародних відносин.

52. Теоретичні концепції міжнародної інтеграції.
 53. Формування теорії міжнародних режимів.
 54. Проведіть порівняльний аналіз неоліберальних підходів та класичних ліберальних поглядів на міжнародні відносини.
 55. Причини зниження ролі національних держав у міжнародних відносинах з точки зору неоліберального підходу
 56. Порівняйте підходи неореалізму та неолібералізму щодо розвитку системи міжнародних відносин.
 57. Постмодернізм та причини його виникнення.
 58. Розвиток теорії міжнародних відносин після закінчення холодної війни.
 59. Концепція «кінця історії» Ф. Фукуяма.
 60. Концепція «зіткнення цивілізацій» С. Хантінгтона.
 61. Світ-системний аналіз І.Валлерстайна.
 62. В чому вбачає Ф. Фукуяма «кінець історії»?
 63. Цивілізації за С. Хантінгтоном та їх роль у світовій політиці та міжнародних відносинах.
 64. Причини зіткнення цивілізацій за С. Хантінгтоном
 65. Переферійні та напівпереферійні держави у сучасній міжнародній системі.
 66. Система та структура міжнародних відносин.
 67. Види та рівні міжнародних відносин.
 68. Теоретичні моделі міжнародних систем.
 69. Еволюція системи міжнародних відносин після холодної війни.
 70. Закон балансу сил та його роль як регулятора міжнародних відносин.
 71. Типологія міжнародних систем М. Каплана.
 72. Теоретичні основи вивчення та врегулювання міжнародних конфліктів.
 73. Сутність та типологія міжнародних конфліктів.
 74. Структура та процес розвитку міжнародних конфліктів.
 75. Шляхи мирного врегулювання міжнародних конфліктів.
 76. Основні причини виникнення міжнародних конфліктів.
 77. На основі існуючих типологій охарактеризуйте міжнародні конфлікти другої половини ХХ ст.
 78. Основні етапи розвитку міжнародних конфліктів.
 79. Методи виходу із конфліктних ситуацій.
 80. Особливості міжнародних переговорів.
 81. Глобалізація як основні тенденція розвитку світового політичного процесу.
 82. Теоретичні дискусії з питань глобалізації.
 83. Світова політика та світова економіка в умовах глобалізації.
 84. Глобалізація та національна держава.
 85. Вплив глобалізації на зміни системи міжнародних відносин.
 86. Сутність феномену «культурної глобалізації».
 87. Зміна ролі національної держави в умовах глобалізації.
- .